

NÉPI EGYSÉG

BRASSÓ-BRASSÓ

Szerkesztőség: Str. Argintarilor (Ötvös-u.) 116, Távbeszélő 17-53
Kiadóhivatal: Plata Gh. Enescu (Rózsa-ter) 2, Távbeszélő 22-69
Kéziratokat nem ösztönöz meg. Szerkesztési fogadó óra esti
törtétkön 16-18 óráig. Kiadóhivatali órák naponta 8-15 óráig

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: KURKÓ GYÁRFÁS
Bejegyezve a brassói törvényszéken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară a Pressei sub No. 1437.7.X.1944

Előfizetés egy hónapra 4500 lej

HIRDETÉSI DIJAK: Hírvonatban, hirdetésben, nyílttérben
300, közgazdasági közleményben 800 lej szavanként (legkeve-
sebb 20 szó). Kereset hirdetés négyzetcentiméterenként 300 lej. Gyász-
jelentés négyzetcentiméterenként 350 lej. Díjak előre fizetendők

A százás intézőbizottság ülésével

Megkezdődött a Magyar Népi Szövetség udvarhelyi nagygyűlése

Behatóan megvitatták az intézőbizottság jelentését

(Székelyudvarhely, a N. E. kiküldött munkatársától.) A Magyar Népi Szövetség udvarhelyi nagygyűlése pénteken, június 28-án megkezdődött. Ezt megelőzően csütörtökön délután a MNSZ százás bizottsága ült össze, hogy a magyarság népi parlamentjének megnyitása előtt szemlélt tartson népünk időszaki kérdéseit fölött. Az udvarhelyi találkozót alapos és minden részletre kiterjedő előkészületek előzték meg.

A központ három kiküldöttje: Szepesi Sándor, Döry Erzsébet és Balogh Edgár, a MNSZ alelnöke bejárták egész Udvarhely megyét, hogy előkészítsék a vasárnapi nagygyűlést. Székelyudvarhely utcáin már szerdán nagy élénkség uralkodott. A MNSZ Kossuth Lajos utcai székháza elé egymásután érkeztek meg a kiküldötteket szállító járművek. Az érkezőket a helyi szervezet karszalagos rendőrei fogadták. A vendégek elszállásolásáról a szervezet irodájában már gondoskodtak, Székelyudvarhely népe a hagyományos vendégszeretettel fogadta őket.

A szerdai nap folyamán megérkeztek a központi végrehajtóbizottság kolozsvári tagjai Kurkó Gyárfás, Balogh Edgár és dr. Csákány Béla vezetésével. Ugyancsak megérkeztek a Romániai Magyar Irószövetség tagjai is, akik egyidőben tartják üléseiket a MNSZ százás intézőbizottságának ülésével.

Az utcákon felállították a Móricz Zsigmond Kollégium és a Józsa Béla Atheneum könyvtárait a magyar sajtó legújabb termékeivel. A sátrak körül mindenütt a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Ugyancsak feltűnt a főtéren felállított székely népművészeti sátor, amelyben a környék népművészetének legjelentősebb darabjai kerültek a nyilvánosság elé: szalmafonatok, háztartási eszközök, korondi edények és ezenkívül Vas Áronnak, a híres székely faszobrásznak jólmert állatsobrai.

Megérkeztek a marosvásárhelyi Székely Színház tagjai is Tompa Miklós színgazgató vezetésével. A színház csütörtökön este 9 órakor ünnepélyes keretek között tartotta meg első előadását a Korzó-mozgó nagytermében. Szentimrei Jenő, a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója, országos művészeti vezérfelügyelő mondomta az ünnepélyes megnyitó beszédet. Ezután Tompa Miklós, a marosvásárhelyi Színház igazgatója, a színház kulturális feladatait ismertette. Majd Kós Károly „Budai Nagy Antal” című színművének harmadik felvonása, Kiss Jenő „Fehér ember” és Tamási Áron „A székely fás” című egyfelvonásos vígjátéka került bemutatásra.

Összeül a százás intézőbizottság

Csütörtökön az intézőbizottsági ülés megnyitására napján már kora reggel szokatlan élénkség uralkodott az utcákon. A szervezeti székhez előtt már 8 óra tájban gyülekeztek a gyűlés résztvevői. A sajtó kiküldöttjei, Méliusz József és Bányai László vezetésével sajtóörtekeztet-
re ülték össze s ezzel egyidőben ülést tartott a végrehajtóbizottság is, amelyen a gyűlés napirendjét állapították meg.

Tíz óra tájban a százás intézőbizottság

tagjai gyülekeztek a székely anyaváros ósi református kollégiumának tornatermében. A székely motívumokkal díszített emelvényen megjelent Kurkó Gyárfás országos elnök, Bányai László, Balogh Edgár, és Oláh Péter országos alelnökök és a központi végrehajtóbizottság többi tagjai: dr. Demeter János, Kacsó Sándor, Mezei Lajos, Szepesi Sándor, Lőrincz László, Csákány Béla dr., Kiss Gyula, Antal Dániel és Révy Ilona.

Kurkó Gyárfás országos elnök fe-szült figyelem közepette emelkedett szó-lásra. A töle megszokott közvetlen, me-leg szavakkal üdvözölte az intézőbizottság tagjait, méltatta a második országos nagy-gyűlés történelmi jelentőségét és ennek megfelelő komoly magatartásra hívta fel a megjelenteket. Ezt követően felkérte Csákány Béla dr.-t, hogy ismertesse az intézőbizottságának a nagygyűlés elé ter-jesztendő beszámolóját az elmúlt évre vo-natkozóan.

Csákány Béla dr. jelentésében is-mertette azt a hatalmas munkát, amelyet a MNSZ a Romániában élő magyarság jo-gainak biztosítására és demokratizálásá-
érdekében az 1945 májusában Kolozsvárt tartott országos nagygyűlés óta elvé-gzett. A jelentés összefoglalta az egyes ügyosztályok jelentését is, kitérve a köz-művelődési ügyosztály, a jogi, gazdasági, szervezeti, női és ifjúsági bizottsági mun-kájára is. Az általános jelentés pontos tá-jékoztatót adott a romániai magyarság

jelenlegi helyzetéről, megoldott és meg-oldásra váró kérdéseiről, valamint a leg-sürgősebben elvégzendő feladatokról. A

KURKÓ GYÁRFÁS

a Magyar Népi Szövetség országos elnöke. központi végrehajtóbizottság jelentésén kívül a százás intézőbizottság az országos nagygyűlés elé terjeszt számos hozzászólást is. Csákány dr. beszámolója után nyomban kezdetét vette a megvitatás.

Kós Károly az ipari és mezőgazdasági szakoktatásról

Elsőnek Kós Károly szólt hozzá a je-lentésekhez. Megnyitását fejezte ki az elvégzett munka felett. és különösképpen a közművelődési bizottság munkáját emel-te ki. Hangsúlyozta továbbá, hogy a nagyszerűen megszervezett oktatás mel-lett a romániai magyarságnak elenged-heftelenül szüksége van a szakiskolai há-lózat kiépítésére is. Különös hangsúlyt teendő a mezőgazdasági szakoktatás kér-désének kellő kifejlesztésére, hiszen az itt élő magyarság több mint 75 százaléka földműveléssel foglalkozik. Különösen mezőgazdasági főiskolának és ipari középisko-lának mielőbbi megnyitását szorgalmazta.

— Ezek az iskolák segíthetnek ki ben-tünknek abból a nehéz gazdasági helyzet-ből, amelybe részben az uralkodó állapo-tok, részben a világháború juttatott — mondomta Kós Károly. Elsősorban mező-gazdasági népességünket kell megerősí-te-nünk, hogy nagy tömegeinknél fogva ké-pes legyen a jövőben a maga tartálfé-kéből a többi gazdasági rétegeinket egész-ségesen kiegészíteni, ami biztos alapot ad majd ipari, pénzügyi és kereskedelmi életünknek is.

Ezután Nagy Géza tanár emelkedett szó-lásra. Megállapította, hogy a központi végrehajtóbizottság jelentése teljes tárgy-lagossággal és adatszertiséggel van ösz-szeállítva. Elismeréssel adózik a MNSZ egyéves munkásságának, hangsúlyozva, hogy ez egyben biztosítékot is jelent az itt élő magyarság számára s utat is mutat a további tennivalókra vonatkozóan. Ho-zzászólásában különösen a közművelődési ügyosztály tevékenysége felett fejezte ki

elismerését. Rapp Károly bukaresti evangélikus fel-kész a román demokráta testvérszerveze-tekkel való együttműködés fontosságára hívta fel a figyelmet, míg Méliusz Jó-zsef a sajtóbizottság jelentését egészítet-te ki néhány adattal.

Pozsár András, a brassóvárosi szer-vezet elnöke az ipari szakiskolák kérdésé-hez szólt hozzá, míg Demeter János külügyi bizottsági elnök a CASBI-kérdés végleges rendezésének fontosságára hívta fel a figyelmet.

Ambrus Péter (Nagyvárad) az állam-polgársági és szervezeti kérdésekről, va-lamint egyes csendőrségi visszaélésekről tett említést. Dávid Sándor (Brassó) a Petőfi-ünnepségek fontosságát emlí-tette meg. Csirikás György (Sepsiszent-györgy) a magyar hadseregben eltöltött szolgálati idő beszámolójának kérdésé-hez szólt hozzá.

Dr. Csönör Lajos a Bolyai Egyetemről

Nagy érdeklődés közepette hangzott el Csönör Lajos dr., a Bolyai Tudomány-egyetem rektorának felszólalása. A köz-művelődési bizottság jelentésével kapcsola-tban Csönör Lajos, a Bolyai Tudomány-egyetem létrehozásának jelentőségére mu-tatott rá.

Nem lebecsülendő dolog — mondot-ta többek között Csönör Lajos dr. — hogy az erdélyi magyarságnak önálló egyeteme van, hogy ezen az egyetemen ebben az is-tolai évben 2300 tanuló készült hivatá-sára. Egyetemünk azonban ezen túlmenő-en: első jelképe a Romániában élő ma-

gyarság jogegyenlőségének.

A továbbiakban Csönör Lajos dr. rész-letesen ismertette egyetemünk jelenlegi helyzetét. Rámutat arra, hogy a maros-vásárhelyi orvosi kar épületeinek nagy-részt még nem sikerült átalakítani és korszerűsíteni, mert az erre a célra elő-írtan szűkös összeget még nem utalták ki. Hi-ányolta, hogy az egyetem céljára az új költségvetési évben is csak 490 millió lej van felvéve, holott jelenleg ennek a három-szorosára lenne szükség. Elismerő han-gon nyilatkozott a Bolyai Tudományegye-tem Demokratikus Diákszövetségének ed-digi munkájáról, valamint arról a szoros ba-ráti kapcsolatról, amelyet a magyar e-gyetem diákjai román demokráta karta-saikkal a Demokrata Diákszövetségben kiépítettek.

Barabás Miklós tanár úr lelkész (Nagyenyed) főleg szervezeti kérdéseket tett szóvá, míg Thury Bálint (Nagy-szeben) az egyes hadbíróságok tevéken-ségét ajánlotta a MNSZ figyelmébe. Bo-ros Áronné (Csikmegye) a nők politikai nevelésének szükségességét hangsúlyozta, s kérte, hogy minél szorosabban kapcsola-ják be a nőket is a szervezeti életbe. Takács Ferenc (Szamosújvár) a ve-gyes lakosságú vidékek helyzetét ismer-tette. Enyedi Ferenc (Zilah) főleg a fegyverszüneti jóváértel és az állampolgár-sági és szilágysági sérelmekre mutatott rá. Bogdán Ferencné (Háromszékme-gye) arra kérte a MNSZ központi ye-zettségét, hogy az új vezetés megválasztá-sánál a nők részére nagyobb szerepet biztosítson. Tóth Lajos (Lugos) a há-boru alatt Délderfelyben beszolgáltatott ál-latok után kapott jegyek értékesítésének kérdését tárta fel.

Gál Imre a hadifoglyokról

Gál Imre gyergyóditrói régi fasisztael-lenes harcos a földreform kérdésével kap-csolatban egyes reakciós nagybírtokosok aknamunkájára mutatott rá, amivel a háboru alatt is legtöbbet szen-vedett székely parasztságot akarják ösré-gi állapotába visszazsorítani. Felszólalá-sában kitért a hadifoglyok kérdésére is, különös tekintettel azokra, akik annak idején nem akarván harcolni, a Szovjet-szövetség ellen, önként letették a fegy-vert s akik még a mai napig sem térhet-tek vissza otthonukba. Elesen kikelt fel-szólalásában a rémhírtérjesztők és a pá-nikkeltők ellen.

Szabó István, a Móricz Zsigmond Kollégium diák-igazgatója a külföldön ta-nuló magyar egyetemi hallgatók kérdését ajánlotta a MNSZ figyelmébe. Hangsu-lyozta továbbá földműves ifjúságunk kul-turális és politikai nevelése érdekében, hogy a megkezdett népfőiskolai tantolya-mokat állandó jelleggel intézményesítsék.

Az elhangzott felszólalások után Kurkó Gyárfás bejelentette, hogy az elhangzott kiegészítő javaslatokat a központi végre-hajtóbizottság figyelembe veszi s a jelen-tést azokkal kiegészítve terjeszti az orszá-gos nagygyűlés elé. Déután 9 órakor a százás intézőbizottság újabb ülésre jött össze a Református Kollégium tornatermé-ben, hogy a MNSZ jogügyi osztálya ál-tal kidolgozott nemzetiségi törvényterve-zetet meghallgassa és részletesen meg-vitassa.

== HIREK ==

A rózsák és a Szovjetszövetség

Ilya Ehrenburgot washingtoni látogatása során a legképtelenebb kérdésekkel ostromolták az amerikai újságírók. Többek között megkérdezték tőle, mi a véleménye az európai és tengerentúli országok kommunista pártjainak működéséről.

— A világ fasisztái gyakran azzal vádolják a Szovjetuniót, — válaszolta Ehrenburg, — hogy az egyes országok kommunista pártjain keresztül befolyást akar gyakorolni az illető államok belpolitikájára. Ez badarság. Norvégiában együtt virul a rózsák és a paradicsom. Az ottaniak szerint ez a golf-áramlatról van. Nos: Szovjetország olyan, mint a golf-áramlat, azáltal hat, hogy egyszerűen van.

— Kivégezték Hubay Kálmánt, Szálasi egykori helyettesét. A volt Magyar Nemzeti Szocialista Párt egyik vezetőjét, Hubay Kálmánt, a hírhedt „Magyarság” című lap egykori vezérét, a magyar Népbíráóság halálos ítélete alapján kivégezték. Hubay mint újságíró kezdte vezetés pályafutását, Szálasi emlékeztetése bebörtölése idején pedig mint annak helyettese „működött”.

— Visszatelepítik Németországba Palesztinából a náciista németeket. A „Haboker” című lap értesülése szerint a palesztinai kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a náci párti németeket Palesztinából visszatelepítik Németországba. Mígott ott valamennyi német tagja volt valamelyik nemzeti szocialista szervezetnek, ilyenformán Palesztinából ezzel a kormányintézkedéssel a németeket mind hazaszállítják Németországba.

— Betörés Brassóban. Az elmúlt nap Coliban Vasile feljelentést tett a rendőrségen, hogy 26-án éjjel 11 órakor ismeretlen tettesek behatoltak lakására és onnan mintegy 10 millió lej értékű ruhaneműt és értéktárgyat vittek el. A nyomozást megindították.

— A Magyar Népi Szövetség bolgárregei tagozata június 29-én, szombaton este fél 8 órakor műsoros táncestélyt rendez a Mester-utcai színházban a választási alap javára. A zenét a közismert Kerekes zenekar szolgáltatja. A kitűnő zene mellett a legjobb hídeg ételekről és italokról is gondoskodott a rendezőség.

— Halott nő a Barca folyóban. Június 20-án a fürdőzők az Otóhán községi áthaladó Barca folyóban egy felismerhetetlen idős nő holttestét találták. A hatósági közegek megindították a nyomozást az áldozat kilétének felderítésére.

— Gázolt a gépkocsival. Brassóból Vidombák felé vezető országúton egy ismeretlen gépkocsis elütötte Pelkov Teodor szovjet repülőt, aki könnyebb sérüléseket szenvedett.

— A nagyenyedi Bethlen-Kollégium Főgimnáziumának Elnöke az 1946–47. iskolai évre pályázatot hirdet a következő állásokra: 2 román nyelvi, 1 latin, 1 mennyiség, 1 természetrajz, 1 fizika, 1 matematika, 1 biológia, 1 földrajz, 1 történelem, 1 pedagógia, 1 iskolaorvos-egészségtan tanári, 1 igazgató irodai titkár, 2 nevelő (pedagógus), 2 bentlakási felügyelő állásra. A javadalmazás az állami tanárokéval azonos. Református vallású férfiak előnyben részesülnek. A pályázaton nők is részt vehetnek. A titkári állásra románul és gépen írni tudó, a nevelői állásra tanárjelölt, teológusok, más főiskolai, kivételesen középiskolai végzettségű pályázhatnak. Határidő 1946 július 10. A Bethlen-Kollégium előjárásához címzett kérés a szükséges személyi okmányokkal a főgimnázium igazgatóságához nyújtandók be.

— Szolgáltatás gyógyszerárak Brassóban. Pénteken: Neustädter, Szabadságtér 5 és Lukas, Vasút 20. Szombat: Jekelius, Kapu-utca 17 és Masu, Kut-utca 74.

* Köszönetnyilvánítás. Ugy a barát, mint a vidéki rokonság, barát és ismerőseinknek, akik felejtethetetlen drága halottunk, Daniel József barát vasöntőde társuladonosa elhalálozása alalmával ravatalára koszorút helyeztek, vagy részvételeket nyújtottak, ezúton mond halás köszönetet a Gyászoló család.

Közel négy millió dolgozó és családtag ellátását végzik a gazdasági ellátó szervek az országban

(Bukarest) Parvulescu tábornok, közlekedési miniszter érdekes hivatkozottban számolt be a „Grai Nou” című fővárosi lapnak arról, hogy a Groza-kormány miképp gondoskodott a legnehezebb gazdasági és közlekedési viszonyok közt a fizetési alkalmazottak élelmiszer és egyéb áru ellátásáról. Egy év alatt — mondotta — 965 gazdasági ellátó szervezetet létesítettek az országban. Ezek tagjainak száma 1,504,298, a családtagoké 2,388,812, összesen 3 millió 893,110. Tetemes részét alkotja ez az országban a városi lakosság lélekszáma.

Hála a Szovjetszövetségnek, amely 2 ezer vasútkocsis rakomány legjobban minőségű gyapott szállított Romániának, most összesen 22 millió méter különféle vászon, 360,000 tucat pár harisnya és 360 ezer tucat karika cérna került kiosztásra.

ra előnyös áron a fizetési alkalmazottak részére. A gazdasági ellátó szervek utján egy része ennek a mennyiségnek már kiosztásra került.

Hasonlóképpen gondoskodás történt több mint 3 millió pár lábbeli gyártásáról. Ezek közül két és fél millió pár kizáróan a gazdasági ellátó szervek utján kerül forgalomba. Ennek a mennyiségnek a fele már el is jutott az ellátó szervekhez. Ezenkívül a falusiak részére a legutóbbi időben 270 ezer pár bakancs került a szövetkezetek utján kiosztásra.

Az érzékeny nyersanyaghiány miatt a szövetkezetek terén nagy nehézségekkel kellett eddig megküdeni — folytatta nyilatkozatát a miniszter. Ismét csak a Szovjetszövetség segített ki a bajból 900 tonna gyapjú és 300 tonna teveszőr szállításával.

Abban is, hogy a fizetési alkalmazottak nagy tömegei kenyérellátását bizto-

sítani lehetett idáig, a Szovjetszövetség segített azzal, hogy 30 ezer vasútkocsis gabonát kölcsönözött az országnak és megmentette a dolgozók milliós tömegeit a kenyérségtől.

A biztató terméskilátások most azzal kecsgetnek, hogy az idén a szükséges élelmiszer biztosítható lesz. Egyébként a gazdasági ellátó szervek utján a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával fogja a kormány megfelelő áron biztosítani a fizetési alkalmazottak ellátását.

Egyes körzetekben megkísérelte a kormány a kereskedelmet szabadabbá tenni, ez azonban nem vált hasznára a fogyasztóknak. Ezért a kormányzat a gazdasági ellátó szerveket fokozott támogatásban fogja részesíteni a dolgozók éleli ellátásának biztosítása céljából — fejezte be érdekes nyilatkozatát a közlekedési miniszter.

Délelőtti próba a színházban

Paprikás csirke az öltözőben — Panasz András Marcit ellen — Csóka bácsi mesél

Szétszedett kulisszák között, sötét nézőtér előtt a „Paprikás csirkét” próbálják. Dorian Ilona és Szabó Duci éppen Csóka József, a rendező, utasításait hallgatják. Megállók és figyelek. Most már megvállalhatsz a színház belső titkait kifizetve. Annak a munkának a titkáról akartam írni, amely üres és sötét nézőtér előtt folyik és amelyről a színházlátogató legtöbb esetben csak nagyon keveset tud.

Amint elmélyedve figyelek, egyszer csak nagyot kordult a gyomrom. Vajon honnan támadt ez az éhség-inger ilyen szokatlan időben? Szimatolok. Szinte hihetetlen! Micsoda incselkedő illatok szállnak felém az öltözők felől? Hagyma, paprika, hus... Főzrágog a szemem. Paprikás csirke! Ez már igen... Ez stílus! Így aztán lehet lelkesen, átléssel játszani. Az illúzió teljessé tétele céljából találják a darab címeként szereplő ételt is. Rögtön elhatároztam, hogy legközelebb darabomat Sónkahegy és kolbászerdő címen fogom rendelkezésre bocsátani a színháznak, s lehetőleg magam rendezem.

Elsőpölygök az öltözők felé. Két látok a fázék fölé hajolva mást, mint András Marcit. A szája szélét nyalva egy főzőkanál segítségével hatalmas burgonyát halászik ki belőle. Éppen a szája felé emeli, mikor megreccsen mögöttem a rendező hangja: Hol bújálkasz? Már megint a fejed tömöd? Te következel. Közben a pákosztos komikus ijedében egy darabban nyelte le a burgonyát. Majd a szeme ugrott ki az erőlködéstől.

A szigorú rendező engem is végigvizslatott.

— És maga, fiatalember? — En, kérem... — dadogok és arra gondolok, hogy kémszerűen kaptatván rögtön kihajtanak — én... csak tudósítást szeretnék írni...

Szigorú ábrázata megengesztelődik, rendkívül kedves lesz. Tíz perc szünetet engedélyez és körém tereli a színészeket.

Most mit tegyek? — törtem a fejem. Titkokat már nem fogok megtudni, annyi bizonyos, viszont valamit mégis csak kell kérdeznem. Közlegi Margitához fordulok: Kérem, művésznő, mondjon valamit... izé... humorosat...

Rám bánt. Aztán vontatottan, siri hangon megszólal: Elsejlen dupla fizetést kapunk... Némi kuncogást hallottam, ezért sietve jegyeztem meg: Nem így gondoltam. Színész pályafutásából egy humoros történetet. Olyan nincs — válaszolja határozottan és eltűnik a paprikás csirke-illat forrása felé. Dorian Ilonának — a jutt eszébe semmi. Olyan rövid ideje játszik még, hogy nem is történhetett vele semmi. Kétsége esve fordulok Szabó Ducira. Féle. Nem igen vesztésem tudomást. Kipirult arccal, dühösen bámulja Andrást. Végül mégis csak megszólal: Humoros történetet nem tudok, de írja meg, hogy Andrási egész nap veszekszik velem. Lármázik, kiabál, Növendék koromban is akkorát ütött a színpadon a há... izé... a hátamra, hogy y ott maradt a keze nyomma.

Biztosítom a művésznőt, hogy Andrási bizonyára csupa szeretetből cselekszik a felpanaszolt dolgokat, de talán valami élményét mondandó elszíniövendék korából. O most mérges és nem tud vidám dolgokra gondolni — válaszolja.

Utolsó reményem Csóka József. Nem is vár biztatást már magától kezd.

— Talán husz esztendeje is van már... Ekkor megszólal a csendő és jön az ügyelő, zavarja helyükre a színészeket. — Csóka is elsiel sűrű bocsánatkérések között, későbbre ígérve a folytatást.

Próbálnak tovább. Engem pedig se szó,

se beszéd, karon ragad — bizonyára felsőbb utasításra — egyik színész és elcipel magával. Ilyenformán nem volt alkalmam kifürkészni a színház műhelytitkait, de még Csóka bizonyára érdekes történetet sem tudtam meghallgatni.

Elhúztam kérek az olvasótól. Fogadom, hogy legközelebb ügyesebb leszek. Jönnek még színészek Brassóba!

(—i—s)

MOVÉSZET ÉS MŰVELŐDÉS

100 éves a Rákóczi-induló

1846 február elején dolgozta fel zenekarra Berlioz francia zeneszerző a magyar szabadságharcnak Rákóczi vezérehez fűződő zenéjét. Ezidőtájt a francia zeneköltő Bécsben tartózkodott. Egy ismeretlen zenebarát felhívta Berlioz figyelmét a Rákóczi-induló zenéjére s pár nap alatt elkészült a világirodalom egyik legnépszerűbb zeneműve. Nemskára Berlioz el is vezényelte Pesten a legfrissebb művét. A korabeli pesti sajtó és emlékirataiban Berlioz maga beszámolt arról a mindenkit magávalragadó érzéketlen felkesedéssről, mely foglalta a zene szíjait a Rákóczi-induló felett. A Rákóczi-induló rövid idő alatt meghódította az egész világot.

Budapest a Magyar-Francia Társaság díszes kiállítás emlékhangversenyei ünnepelte meg a Rákóczi-induló létrejöttének 100 éves évfordulóját. A díszhangversenyen megjelentek: Tildy Zoltán köztársasági elnök, a diplomáciai kar számos tagja.

A műsor központjában a Rákóczi-induló remek előadása állott Ferencsik János színekben gazdag és temperamentumban magávalragadó értelmezésében. A színdíszes bemutatásra került Húvós Lászlónak az Operaház előcsarnokában felállított Berlioz-szobra.

Ugyanakkor, amikor Budapesten az Operaházban Berlioz Hector, nagy francia zeneszerző magyarországi látogatásának százéves évfordulóját ünnepelték, Párisban a magyar kormány koszorút helyezett Berlioz sírjára, a párisi Montmartre-temetőben.

Nagy István kolozsvári írók „Özönvíz előtt” című drááját adták elő Budapesten a Magyar Színművészeti Akadémia záróvizsgáján.

A kolozsvári Állami Magyar Színház brassói vendégjátéka: Pénteken, június 28-án este fél 9 órakor: Paprikás csirke.

Brassói mozgók műsora:

Aro: Egy éj a Rivierán. — Astra: Te vagy a dal (magyar film). — Capitol: A törvénytelen gyermek. — Corso: Éjjeli zene. (magyar film). — Lumina: A vadnyugati hőse. — Redut: Az élet kapujában. — Scala: Éjjeli gyors (magyar film).

A Groza-kormány a háború áldozataitért

Huszezer liter petrolumot osztottak ki ingyen a háromszéki hadiözvegyek, hadiárva és hadiörokkantak között

(Sepsiszentgyörgy) A Prahova-völgyi köolajipari munkásság hatalmas erőfeszítéseket tesz a demokratikus újjáépítés szolgálatában a megrongált ipari berendezések helyrehozatalára és a termelés fokozására. Ez az öntudatos munkásság azonban más téren is tanúsított adta annak, hogy szívvel-lellekkel részt kíván venni a Groza-kormány az ország talpraállítására és a nélkülözések megsegítésére irányuló erőfeszítésében. Legutóbb a prahovavölgyi munkások nagyobb mennyi-

ségű petrolumot ajánlottak fel a kormányának a háború áldozatainak megsegítésére.

A Groza-kormány ebből a petrolumból Háromszék-megyérenek 20 ezer literet küldött, amelyet teljesen díjmentesen az arra rászoruló hadiözvegyek, hadiörokkantak és hadiárva között osztottak ki. Rövidesen kiosztásra kerül a háromszék-megyei ínségek között az a 800 kiló gyapot is, amelyet szintén a kormány utalt ki erre a célra.

* Köszönetnyilvánítás. Szívünk nem szűnő fájdalommal mondunk köszönetet a Sepsiszentgyörgyi Fémiparosok Egyesületének, az uzoni dalárdának, egyesületnek és mindazonoknak, akik szeretett férjem, illetve édesapáink, Pályános Ferenc temetésén résztvettek és koporsójára virágot helyeztek. A gyászoló család.

* Fizető-vendég hirdetési rovatunkba hirdetéseket Sepsiszentgyörgyön kiadók által áron felvesz Zeke László megbízottunk (Zöldség piactér 10 sz.). * Hadifogoly üzeneteket Zeke László sepsiszentgyörgyi megbízottunk (Zöldség piactér 10 szám) átvesz és továbbítja kiadók által áron felvesz Zeke László megbízottunk részére.

A székelyudvarhelyi nagygyűlés

Az erdélyi magyarság számára a közeli napok történelmi fontossággal bírnak. A Romániában élő magyarságnak egyetlen nemzetpolitikai szervezete összeült Székelyudvarhelyen.

Az itt végzendő munka igen nagyfontosságú a magyarság szempontjából. Itt kell leraknunk olyan alapokat, amelyek hosszú időre biztosítják az együtt élő népek között a békét és az egyetértést, hogy azt többé soviniszta vagy reakciós árnyékkódás meg ne zavarhassa. Itt kell megteremtünk népi politikai, gazdasági és kulturális szabadságának alapját.

Példát kell mutatnunk, hitet kell teremnünk töretlen egységünk mellett az egyetemes demokrácia érdekében. Küzdünk, harcolunk kell a szabadságért és a mindenkit megillető emberi jogokért. Ki kell fejeznünk álláspontunkat, hogy az egyetemes szabadságjogok nem képezhetik sehol sem alamszintet, vagy alkut tárgyat. Az erdélyi magyarság itt él és itt kíván élni, ahol ősei is éltek, egyenlőségben és testvéri egyetértésben a románsággal.

A világháború nem mulott el nyomtalanul a lelkek felett. Még fertőzötték vagyunk a gyűlölettel és vértől, de máris nagy utat tettünk meg egymás felé. Ezt az utat szeretnénk tovább építeni a kölcsönös bizalom és egyetértés szellemében. Ennek egyik legfontosabb feltétele lenne a rossz hangzású és szomorú emlékeket idéző kisebbség szó értelmének megváltoztatása és eltüntetése. Székelyudvarhelyen el kell hangzani annak a megállapításnak, hogy megvetjük az elítélő az elsőbbségi vagy többségi jelszavak mögött rejtőző uralkodó és kizsákmányoló szándékot, bárholon és bármilyen formában jelentkeznek is.

Az erdélyi magyarság mikor itt jogokért küzd, egyúttal a Dunamécsény népeinek teljes megbékélését készíti elő. Az erdélyi magyarság összekötő kapocs, szeretne lenni Románia és Magyarország között, hogy ez a történelem folyamán annyit szenvedett két nép végre felismerhesse azt a szükségszerűséget, amely parancsolja először a komoly és végső megbékélést, különben szomorú meglepetéseket tartogatnak mindkettőjük számára a történelem.

Jakab János
brassómezei elnök.

A Népvédelem gyermekhangversenye Brassóban

(Brassó.) A Népvédelem június 29-én, szombaton délután 3 órai kezdettel gyermekhangversenyt rendez a Cloșca utca 5 szám alatti nyári gyermeküdülő gyönyörű kertjében. A hangversenyt Herczeg Ibolya vezetésével a Népvédelem gyermekműködvelei adják a brassói Népvédelem hadiárva gondozóinak fenntartási alapja javára. Kedvező időjárás esetén a hangversenyt az Arvaház-utcai hadiárva-gyermekek otthon helyiségeiben tartják meg. Belépődíj tetszés szerint.

A Kolozsvári Állami Magyar Színház operett együtt-
tesének vendégjátéka az Astra termében

Jún. 28., 29., és 30-án 7-9-kor
Bucsueldadások

Paprikás csirke

András Márton fellépésével. — Zenés
belsőzet 8 fős. — Színpadra alkalmazta Székely
Armand és Székely Mihály. — Zenei szerző:
Fényes Szabolcs. — Rendező: Csókai József.

Jegyelővétel a Thália színpadon Brassó,
Reg. Mihály ut. Corso mozival szemben. — Este
a színház pénztáránál.

CORSO MOZGÓK Brassó

Ma és a következő napokon
bemutatják
A színes legvidámabb zenés filmet

Éjjeli zene

Főszerepben: Sárdi János. Kelemen Eva
Amerikai Híradó

Előadások: ASTRA: 3 óráról folytatódóan
CORSO: 3.30 óráról folytatódóan

Módosítják a visszaperlési törvényt

Az új törvény megjelenéséig felfüggesztették az eddigi ítéletek végrehajtását

(Kolozsvár.) Az igazságügyminisztérium a MNSZ központjának fellépésére az északkelet-erdélyi magyarságot igen közelről érdeklő rendelkezést adott ki, amely tegnap megérkezett a kolozsvári bíróságokhoz is. Az igazságügyminisztérium egyhónapi időtartamra felfüggesztette az északkelet-erdélyi magyarságra rendkívül sérelmes 645. számú visszaperlési törvény végrehajtását, illetve gyakorlati alkalmazását.

A távirati rendelkezés értelmében az

összes bíróságok kötelesek a 645-ös törvény alapján folyamatba tett visszaperléseket — egyelőre egyhónapi időtartamra — szüneteltetni és e törvény alapján hozott jogerős ítéletek végrehajtását — tehát az ítélet rendelkezés részének az új tulajdonos kilakoltatására, illetve kiteleptetésére, eltávolítására vonatkozó részét — felfüggeszteni.

Az igazságügyminisztérium június 22-én kelt 61.500 számú rendelete utal arra is, hogy az északkelet-erdélyben a magyar ura-

loni alatt az eltávozott román családok és a másnemzetiségű vásárlók között kötött jogügyletek (ház-, telek-, földbirtokeladások, stb.) megsemmisítését szabályozó 645. számú törvényt módosítani, illetve lényegesen enyhíteni fogják és ezért — a módosítás kidolgozásáig és megjelenéséig — rendelték el a minisztérium e törvény alapján hozott ítéletek végrehajtásának felfüggesztését, illetve a folyamatba tett perek egyhónapi időre való elhalasztását.

Mit tartalmaz az Egyesült Államok, Nagybritánia és a román kormány között lefolyt újabb jegyzékváltás?

(Bukarest.) A román sajtó közli az Egyesült Államok és Nagybritánia kormányai és a román kormány között lefolyt újabb jegyzékváltás szövegét.

Június 14-én Holman Adrian Nagybritánia romániai képviselője jegyzéket

nyújtott át Tanácselnök helyettes miniszterelnöknek, és külügyminiszternek. Az angol jegyzék miután igazolja a román kormány június 3-iki válaszejegyzékének vételét, megállapítja, hogy a választási törvény megjelenésének vagy a választások

megtartásának időpontját még nem tűzték ki. A brit külügyminisztérium továbbiakról úgy véli, hogy a román kormány előző válasza nem nyújt hű és áttekinthető képet a politikai viszonyokról és ezért a választ nem találja kielégítőnek. Következésképpen az angol kormány reméli, hogy a román kormány mihamarabb tényleges intézkedéseket fogantat az előző biztosítékok teljesítésére. Az angol jegyzék ezután tudomásul veszi a szóbeli biztosítékokat, amelyek szerint a jövőben a szövetséges közleményeknek és nyilatkozatoknak a sajtóban való közzététele nem szenved késedelmet és nem ütközik nehézségekbe.

A brit jegyzékre adott június 18-iki válasz sajtóval állapítja meg, hogy az angol kormány a román kormány jegyzékét nem találja kielégítőnek. A román kormány azonban még inkább sajnálja a választásban foglalt kijelentések minőségét, miután ezek elvitathatatlan ténybeli megállapításokon alapszanak. Kénytelen tehát kijelenteni, hogy ezt a minősítést nem fogadhatja el. Másrészt a román kormány bátorodik megjegyezni, hogy a moszkvai határozatok a Szovjet-összvettség, az Egyesült Államok és Nagybritánia kormányai együttes határozatának eredménye és bár a jegyzék ellen kifogást nem emel az e határozatok végrehajtásával kapcsolatos megjegyzések és utasítások is csak a kormányok közös műve lehet. Mindazonáltal a román kormány újlag biztosítani kívánja az angol kormányt, mint a moszkvai háromhatalmi határozatok aláíróját arról, hogy minden igyekezete e határozatok pontos teljesítésére irányul a legfőbb célkitűzése az állandós választások melletti megjelése. — Ugy hiszi, hogy e választásokra legelőbb szeptember hónapban sor kerülhet, ahogyan azt a miniszterelnök a belföldi és külföldi sajtónak adott többszöri nyilatkozatában közölte. Újlag biztosítja a román jegyzék az angol kormányt arról, hogy a szövetséges kormányok nyilatkozatai a román sajtóban zavartalanul megjelenhetnek.

Az ugyancsak június 14-én átadott északamerikai jegyzék a legutóbbi román jegyzékkel kapcsolatban azt kifogásolja, hogy nem tűzték ki a választási törvénytervezet átvizsgálásának és kihirdetésének, valamint a választási névjegyzékek összeállításának s a választásoknak az időpontját. A román kormány által előadott helyzetképet szintén hiányosnak és pontatlannak tekintti és így az előző választ sem tekint kielégítőnek.

Az északamerikai jegyzékre adott román válasz nagyjában és lényegében megegyezik a brit kormányhoz adott válasszal. A jegyzék szerint a román kormány továbbra is az a szándék vezérli, hogy teljesítse a moszkvai határozatokból reá háramló kötelezettségeket.

Vérhasjáró Vargyason

(Székelyudvarhely.) Mialatt a százas intézőbizottság tanácskozásai folytak, a Bolyai Tudományegyetem kiküldött orvosi különítménye csütörtökön délelőtt betér-jesztette jelentését a MNSZ elnökségének a vargyasi vérhas-járványról. A Kelemen László dr. egyetemi tanár előadó által összeállított jelentés közli, hogy Vargyason és környékén 51-en betegedtek meg vérhasban s a betegek közül 11-en meghaltak.

A bizottság azt javasolta, hogy a leg-súlyosabb betegeket azonnal különítsék el és Vargyas környékén tegyék meg a

járóvny megfékezésére szükséges intézkedéseket. A MNSZ elnöksége nyomban intézkedett, megfelelő összeget utalva ki a betegek kórházba szállítására. Tehergép-kocsit küldtek ki Vargyasra és a betegeket beszállították a székelyudvarhelyi állami kórház fertőző osztályára.

A Bolyai Tudományegyetem orvosi különítménye az udvarhelymegyei közegészségügyi hatóságokkal karöltve továbbra is felügyelet alatt tartja a veszélyeztetett vidéket, hogy szükség esetén azonnal közbelephessen.

Súlyos szerencsétlenség a Schiel-gépgyárban

(Brassó.) Brassó egyik legnagyobb gyárában, a Schiel gépgyár vasolvasztó műhelyében szerdán a délelőtti órákban súlyos szerencsétlenség történt. A telepen dolgozó munkások segélykiáltásokra lettek figyelmesek. A helyszíre futók borzalmas látványnak voltak szemtanúi. Az öntőműhelyben, az izzó, folyékony vas kiömlött és a közelben dolgozó munkásokat összedöngölte.

A szerencsétlenségnek egy halálos és nyolc súlyosan sebesült áldozata van. A sérült munkások közül Maros Mihály életveszélyes állapotban, Ovrigeanu Iont és Dumitru Alexandru súlyos sérüléssel a kórházba szállították.

A szerencsétlenség körülményeinek és a felelősség megállapítására vonatkozó vizsgálat megindult.

Mindent számon tartunk

A kolozsvári Világosság című testvérlapunk cikkéből közöljük a következőket:

Számoltartunk minden ellenséges merítés-
kedést. Számon tartjuk azt a titkos és félig titkos összeesküvést, amellyel az erdélyi magyar reakció elvakult és a népi felelősség szikrájával sem rendelkező maroknyi csoportja szeretné megbontani az itt élő magyarság izmosodó egységét. A mellyel legkísérletesebb, legharagosabb haladó szellemű erőknek szeretné elszigetelni tömegüketől és meghasonlásba kergetni itt élő magyarságunkat a rátoró soviniszta reakció nagy megelégedésére.

Tudjuk, hogy mik történnék és azt is tudjuk, hogy ki mennyire keveredett a cinkosságba. És tudni fogjuk lenyenni a rákénelt népi egységesség testéről a nagy seregszemlén, hogy az itt élő magyarságot épen és teljességében illeszkessük a demokratikus fejlődés vonalába.

Jól tudunk arról a külföldi úrról, aki délelőtt a román „történelmi” pártok képviselői előtt jelentette ki, hogy a nyugati hatalmak Erdélyt Romániának adják, délután pedig bizonyos magyar urakat biztosított arról, hogy határváltozás lesz. Este viszont együtt ült a mindkét csoporttal,

hogy a Groza kormány ellen akélok kirobantására ösztökélje őket.

A következő ur, az a bizonyos Ma kham már azzal a megbízással jött, hogy főleg az erdélyi magyar demokrácia hadállásai ellen intézzen bomlasztó támadást. Hanag elégenciájú magyar urak, mint a mult kísértetei járultak hozzá a késő esti órákban voskos aktasomókkal, nyomban azután, hogy az illető Maniu fullájárjaival végzett.

Még bizonyos pénzek is jöttek külföldről, onnan, ahol a közös magyar-román fasista táborak székelt, amelynek vassgárdista szárnyát a közelmúltban göngyöltették fel a román rendőrség kiküldöttéi.

Azután nagy tanácskozások kezdődtek, a reakció összeesküvés minden szabályának betartásával és Maniu közvetlen bizalmasainak jelenlétében bizonyos kolozsvári magánlakásokon. Székelyföldön sorra kerültek provokációkról, a nagygyűlés megzavarásáról, erőszakos cselekményekről, sőt még egyéni merényletekről is szó esett, jól tudva azt, hogy a magyar főmegek nem lesznek hajlandók anyaszervezetükkel szembe fordulni.

Az Astra Mozgóban

A napokban kerül bemutatásra a legszenzációsabb magyar film

Te vagy a dal

Sárdi Jánossal a főszerepben.

Rendező: Rodriguez Endre. Zenéjét szerzte: Dolescsko Béla.

Nagy és Veress Sepsiszentgyörgy

Fűszer-, angro- és detail üzletben
aradi friss élesztő
állandóan kapható kicsinyben és nagyban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.